

č. ČKZ STS 1/2024

ROZHODNUTÍ

stavovského soudu České komory zeměměřičů

Stavovský soud České komory zeměměřičů (dále jen „stavovský soud“) rozhodl dne 18. 6. 2024 ve složení Ing. Milena Ulčíková, předsedkyně stavovského soudu, Ing. Ivan Tureček, člen stavovského soudu, Ing. Jaroslav Braun, člen stavovského soudu, Ing. Václav Šanda, člen stavovského soudu a Ing. Jiří Liška, člen stavovského soudu, ve věci návrhu předsedy Českého úřadu zeměměřického a katastrálního (dále jen „ČÚZK“) ze dne 4. 4. 2024, sp. zn. ČÚZK-021515/2024-1, č. j. ČÚZK-021515/2024, na zahájení disciplinárního řízení (dále jen „návrh“) proti disciplinárně obviněnému Ing. XXXXX XXXXX autorizovanému zeměměřickému inženýrovi, nar. XXXXXX, trvale bytem XXXXXXXXXXXXXXXXXXXX č. autorizace XXX, postupem dle § 16q zákona č. 200/1994 Sb., o zeměměřictví a o změně a doplnění některých zákonů souvisejících s jeho zavedením, ve znění pozdějších předpisů (dále jen „zákon o zeměměřictví“), a čl. 27 Disciplinárního a smířčího řádu České komory zeměměřičů (dále jen „DSŘ“),

takto:

Disciplinárně obviněný se zprošťuje disciplinárního obvinění.

Odůvodnění:

I. Shrnutí dosavadního průběhu řízení

1. Doručením návrhu předsedy ČÚZK k rukám předsedkyně stavovského soudu dne 20. 5. 2024 bylo v souladu s § 16q odst. 3 zákona o zeměměřictví a čl. 21 odst. 2 DSŘ zahájeno disciplinární řízení proti disciplinárně obviněnému. Předseda ČÚZK v návrhu uvedl, že spatřuje ve výrocích disciplinárně obviněného v e-mailu ze dne 27. 3. 2024 s označením „RE: Fw: Vypořádání připomínek k novele vyhlášky o digitální technické mapě kraje“, porušení čl. 2 odst. 1, čl. 5 odst. 1 a čl. 5 odst. 2 písm. a) a b) Profesního a etického řádu České komory zeměměřičů (dále jen „PER“), neboť měl obsahovat „smyšlená a značně hanlivá vyjádření na adresu Českého úřadu zeměměřického a katastrálního“.
2. Jelikož návrh dle posouzení stavovského soudu neobsahoval všechny náležitosti pro pokračování v disciplinárním řízení podle § 16q odst. 3 zákona o zeměměřictví a čl. 20 odst. 3 DSŘ, požádala předsedkyně stavovského soudu žádostí ze dne 7. 5. 2024 předsedu ČÚZK o doplnění návrhu zejména ve smyslu čl. 20 odst. 3 písm. b), c) a d) DSŘ, a to o (i) vyjasnění skutkového vymezení jednání disciplinárně obviněného a označení konkrétních pasáží předmětného e-mailu, která jsou považována za smyšlená a/nebo hanlivá, příp. též (ii) návrh disciplinárního opatření a jeho odůvodnění, a (iii) místo narození disciplinárně obviněného, případně uvedení, že toto není předsedovi ČÚZK známo.
3. Předseda ČÚZK návrh doplnil podáním ze dne 23. 5. 2024, sp. zn. ČÚZK-021515/2024-1, č. j. ČÚZK-038755/2024 (dále jen „doplnění návrhu“). V tomto předseda ČÚZK označil výroky předmětného e-mailu, ve kterých shledává porušení dotčených ustanovení PER, a tedy naplnění skutkové podstaty disciplinárního provinění. Jednalo se konkrétně o tyto pasáže předmětného e-mailu:
 - 4 vybrané části textu, ve kterých je obsažena kritika postupů ČÚZK a nevhodné označování úřadu.
 -
 - Text je skryt, aby nebyly názory dále šířeny.
Text je skryt, protože pochází ze soukromé korespondence.
 -

4. Na závěr doplnění návrhu předseda ČÚZK doplnil údaje a tom, kdy došlo ke spáchání skutku a místo narození disciplinárně obviněného. V doplnění návrhu však nadále absentoval návrh disciplinárního opatření, které by měl stavovský soud disciplinárně obviněnému za tvrzené disciplinární provinění uložit.
5. Dne 18. 6. 2024 se konalo v projednávané věci v souladu s čl. 26 DSŘ jednání, ze kterého byl pořízen protokol o jednání. Návrh na jednání zastupoval v souladu s čl. 21 odst. 1 ve spojení s čl. 7 odst. 1 DŘS předseda dozorčí rady České komory zeměměřičů jako disciplinární žalobce. Při jednání disciplinárně obviněný uvedl, že předsedou ČÚZK v doplnění návrhu citované 4 výroky obsažené v e-mailu ze dne 27. 3. 2024 jsou autentické a že tyto skutečně sám napsal. K těmto se následně vyjádřil. Soud v průběhu jednání dále provedl dokazování a umožnil disciplinárnímu žalobci i disciplinárně obviněnému přednést závěrečné řeči. Ani jeden z nich však této možnosti nevyužil.

II. Posouzení věci

6. Stavovský soud posoudil věc v mezích důvodů návrhu dle čl. 21 odst. 1 DSŘ a kromě návrhu, jeho přílohy (předmětného e-mailu) a doplnění návrhu vycházel při rozhodnutí dále z těchto podkladů:
 - vyjádření disciplinárně obviněného na jednání konaném dne 18. 6. 2024,
 - listiny obsahující podněty disciplinárně obviněného k vylepšení novely týkající se digitální technické mapy na 3 stranách A4, které byly podkladem pro diskuzi pracovní skupiny;
 - listiny obsahující nominaci disciplinárně obviněného za XX-ORGANIZACE-XX (dále jen XXXX) do pracovní skupiny pro vytvoření Digitální technické mapy ČR v roce 2019; a
 - listiny obsahující e-mail disciplinárně obviněného ze dne 13. 2. 2024 s pojmy týkajícími se pozemních komunikací.
7. Podle § 16q odst. 1 zákona o zeměměřictví je disciplinárním proviněním závažné nebo opakované porušení povinností autorizovaného zeměměřického inženýra stanovené tímto zákonem nebo vnitřním předpisem Komory, které není přestupkem podle oddílu osmého ani trestným činem.
8. Podle čl. 2 odst. 1 PEŘ je autorizovaný zeměměřický inženýr povinen **poctivým, čestným a slušným chováním přispívat k důstojnosti a vážnosti stavu všech autorizovaných zeměměřických inženýrů.**
9. Dle čl. 5 odst. 1 PEŘ autorizovaný zeměměřický inženýr s veškerou odpovědností **přispívá k šíření dobrého jména profese zeměměřictví.**
10. Podle čl. 5 odst. 2 písm. a) a b) PEŘ je autorizovaný zeměměřický inženýr **při výkonu svého povolání povinen dbát na dodržování společenských, profesních a etických pravidel a vyvarovat se jednání, které by ohrozilo nebo znevážilo ve společnosti profesi zeměměřictví.**
11. V souladu s čl. 27 odst. 3 věty první DSŘ vydá stavovský soud **odsuzující rozhodnutí**, bylo-li **nepochybně** prokázáno, že se
 - se **stal skutek**, který je předmětem návrhu,
 - se jej dopustil **disciplinárně obviněný** a
 - je tento skutek **disciplinárním proviněním** ve smyslu § 16q odst. 1 zákona o zeměměřictví a PEŘ, příp. dalších vnitřních předpisů Komory.
12. Podle čl. 27 odst. 3 věty třetí DSŘ se při posuzování věci rovněž přihlíží k předchozím pravomocným rozhodnutím stavovského soudu ve věcech rozsahem a obsahem srovnatelných s věcí posuzovanou.
13. Dle čl. 27 odst. 4 DSŘ stavovský soud vydá **zprošťující rozhodnutí**, **nejsou-li splněny podmínky** pro vydání odsuzujícího rozhodnutí podle odstavce 3.
14. Stavovský soud má v souladu s čl. 27 odst. 3 DSŘ na základě vyjádření disciplinárně obviněného na jednání konaném dne 18. 6. 2024 za prokázané, že se skutek (odeslání e-mailu obsahující předmětné výroky) stal, a že se jej dopustil disciplinárně obviněný. Tento sám na otázku předsedkyně stavovského soudu potvrdil, že výroky uvedené v doplnění návrhu jsou autentické a že tyto takto sepsal a odeslal

právě disciplinárně obviněný.

15. Stavovský soud však při posouzení věci dospěl k závěru, že **nebylo prokázáno, že by návrhem označený skutek byl disciplinárním proviněním, a to pro nenaplnění závažnosti porušení dotčených ustanovení PEŘ dle § 16q odst. 1 zákona o zeměměřictví.**
16. Pro účely zhodnocení přezkoumávaného skutku disciplinárně obviněného a vzhledem k (pochopitelně) stále ještě neexistujícím rozhodnutím stavovského soudu ve věcech s rozsahem a obsahem srovnatelných s posuzovanou věcí stavovský soud na základě veřejně dostupných informací nejprve zjistil, jak přistupují k otázkám „slušnosti svého stavu“ a jejich porušení některé další profesní komory.
17. Za relevantní rozhodovací praxi byla označena zejména rozhodnutí České advokátní komory (dále jen „ČAK“) a České komory architektů (dále jen „ČKA“), neboť vnitřní předpisy obou zmíněných profesních komor byly inspirací při tvorbě PEŘ. K tomu blíže viz znění čl. 4 odst. 1 Etického kodexu ČAK, podle kterého je advokát všeobecně povinen poctivým, čestným a slušným chováním přispívat k důstojnosti a vážnosti advokátního stavu. Jedná se tedy o téměř totožnou textaci jako v případě čl. 2 odst. 1 PEŘ. Obdobně tomu je v případě § 2 Profesního a etického řádu ČKA a čl. 5 odst. 1 PEŘ.
18. Jako skutkově podobný případ z rozhodovací praxe kárných senátů ČAK byla vyhodnocena věc skončená rozhodnutím kárného senátu ČAK ze dne 13. 8. 2020, sp. zn. K 46/2020. Kárný senát v dané věci dospěl k závěru, že se advokát dopustil kárného provinění, když učinil poznámku k právnímu zástupci protistrany, která zněla „debile“ a soudce musel daného advokáta dále vyzývat, aby se choval slušně a kolegovi v jednací síni netykal. Advokát se výše uvedeného chování dopustil i přesto, že byl v minulosti v rámci projednávání jiné stížnosti dopisem předsedy Kontrolní rady ČAK upozorněn na neodpovídající a nevhodné chování a vyzván k důslednému plnění povinností uložené mu zákonem č. 85/1996 Sb., o advokacii, ve znění pozdějších předpisů, a Etickým kodexem. Kárná komise tudíž přistoupila k vydání kárného rozhodnutí a potrestání předmětného advokáta z toho důvodu, že se „neslušného“ chování dopustil **opakovaně i přes předcházející upozornění**. Tímto došlo mimo jiné k porušení čl. 4 odst. 1 a 3 Etického kodexu ČAK.
19. K porušení zejména § 2 Profesního a etického řádu ČKA došlo podle stavovského soudu ČKA ve věci vedené pod sp. zn. DR 2020-13. V tomto případě autorizovaný architekt ze svého e-mailového účtu odeslal e-mail s **hanlivým a urážlivým** obsahem **úřední osobě** odboru výstavby městské části Prahy. Bylo vyhodnoceno, že ať už by byly okolnosti předcházející odeslání e-mailu jakékoliv, nemohou vést architekta k tomu, aby v (oficiální) komunikaci s úřední osobou použil hrubé slovní výrazy. Nadto autorizovaný architekt po celou dobu disciplinárního řízení a ani ve fázi disciplinárního zjišťování **neprojevili lítost**, adresátovi e-mailu se **neomluvil** a ani se **bez omluvy nedostavil** na nařízené jednání před stavovským soudem.
20. Z výše uvedených rozhodnutí příslušných orgánů daných profesních komor vyplývá, že k rozhodnutí o vinně ve věcech urážlivých ústních či písemných výroků je přistupováno buď v případě, že se jednalo o opakované jednání i přes předcházející upozornění, či za situace, kdy urážlivé jednání mířilo vůči konkrétní osobě, nikoliv vůči celému orgánu. V obou případech se pak jednalo o užití skutečně hrubých slovních výrazů.
21. V nyní posuzované věci disciplinárně obviněného se v případě jeho výroků obsažených v e-mailu nejednalo ani o opakované porušení, ani o výpady vůči konkrétní fyzické (úřední) osobě, a dokonce ani o užití hrubých slovních výrazů. Slovní označení za „XXXXXX“ či poznatky disciplinárně obviněného o tom, že ČÚZK XXX sice může vyznívat hanlivě, je však nutné zvážit **kontext vzniku** a zaslání těchto výroků a **jejich intenzitu** jakožto identifikátory závažnosti porušení dotčených ustanovení PEŘ tak, aby se mohlo jednat o disciplinární provinění dle § 16q odst. 1 zákona o zeměměřictví.
22. Na tomto místě je také možné využít soudní judikatury týkající se udílení pořádkových pokut za tzv. hrubě urážlivé podání podle § 62 odst. 2 zákona č. 500/2004 Sb., správní řád, ve znění pozdějších předpisů, za které nelze v žádném případě považovat např. pouhou **kritiku činnosti správního orgánu**, byť by šlo o kritiku arogantní a neoprávněnou. Takto se vyjádřil Nejvyšší správní soud např. v rozsudku

ze dne 23. 4. 2010, č. j. 5 As 76/2009-69, kdy za hrubě urážlivé podání označil případ, kdy „*byť i neoprávněná, přehnaná nebo i vulgární kritika nesměřuje pouze proti způsobu výkonu veřejné správy, ale je rovněž neospravedlnitelným osobním útokem, např. na soukromí úředníka, jeho rodinu, původ apod.*“

23. K akceptaci určité míry kritiky orgány veřejné moci se vyjádřil taktéž Ústavní soud v nálezu ze dne 17. 10. 2000, sp. zn. I. ÚS 211/99, kde konstatoval, že: „*Institucím a orgánům, jež reprezentují veřejnou moc státu, a v důsledku toho jsou nositeli rozhodnutí, jež občané napadají, přísluší vždy větší dávka tolerance, velkorysosti a nadhledu, než je tomu u jednotlivých občanů, jak o tom svědčí judikatura Evropského soudu pro lidská práva.*“
24. Výše uvedená rozhodnutí soudů vycházejí z obecného poměřování práva na svobodu projevu při jeho vybočení z mezí v demokratické společnosti obecně uznávaných pravidel slušnosti a práva na ochranu osobnosti. Ústavní soud v nálezu ze dne 8. 2. 2000, sp. zn. I. ÚS 156/99 uvedl, že při poměřování střetu těchto práv je vždy nezbytné zkoumat **míru (intenzitu) tvrzeného porušení** základního práva na ochranu osobnosti (osobní cti a dobré pověsti), a to právě v kontextu se svobodou projevu a s právem na informace a se zřetelem na požadavek proporcionality uplatňování těchto práv (a jejich ochrany). A právě v souvislosti s kritikou veřejných institucí správní soudy i Ústavní soud následně dovodily vyšší míru tolerance vůči i přehnané kritice se strany zúčastněných osob, neboť „*míra ochrany profesní cti osob působících ve veřejném životě před výkonem svobody projevu je oslabena, což plyne z veřejného zájmu na kontrole moci*“ (viz nálezy Ústavního soudu ze dne 17. 7. 2007, sp. zn. IV. ÚS 23/05).
25. Ústavní soud dále v nálezu ze dne 19. 1. 2016, sp. zn. I. ÚS 750/19 vymezil několik **faktorů**, které mají být v souvislosti s posouzením, zda se nejedná již o přehnané výroky, zkoumány. Těmi jsou (i) vůči komu kritika směřuje, (ii) kdo kritizuje, (iii) co, (iv) kde a (v) jakou formou.
- Ad (i) Pokud jde o kritérium, vůči komu kritika směřuje, Ústavní soud konstatoval, že „*čím širší část soudní soustavy je kritizována, tím více je projev chráněn.*“ Při aplikaci na nyní projednávanou věc je možné konstatovat, že jestliže je kritizován celý ČÚZK, a nikoliv jeho jednotlivé odbory či pracovníci, je projev disciplinárně obviněného více chráněn.
 - Ad (iii) V případě kritéria, co je kritizováno, je dle názoru Ústavního soudu „*nezbytné odlišit věcnou kritiku směřující vůči soudním rozhodnutím od osobní kritiky*“, kdy se zvýšené ochrany těší ta zaměřená na obsah soudního rozhodnutí. V nyní projednávané věci se v celém kontextu e-mail obsahem zaměřuje primárně k obsahu výsledku vypořádání připomínek k novele vyhlášky o digitální technické mapě kraje. Útoky mířené výslovně na kompetenci ČÚZK jsou stavovským soudem vyhodnoceny jako projev frustrace disciplinárně obviněného nad nezdarem jeho práce než neopodstatněnou kritikou s cílem dehonestovat ČÚZK v rámci pracovní skupiny.
 - Ad (iv) Pokud jde o faktor místa kritiky, obecně platí, že neveřejný písemný projev požívá zvýšené ochrany. V nyní posuzovaném případě je tedy nutné přihlídnout ve prospěch disciplinárně obviněného také k tomu, že se nejednalo o „veřejné fórum“, ale nýbrž o uzavřenou skupinu, které byl e-mail adresován, a to na základě předcházející výzvy k vyslovení odborného názoru. Samotný e-mail tento odborný názor následně obsahoval, avšak současně spolu s kritikou ČÚZK, ať už oprávněnou či nikoliv.
 - Ad (v) Kritérium formy projevu se již týká samotného užití přezkoumávaných výrazů. Ústavní soud potvrdil, že „*z mezí obecně uznávaných pravidel slušnosti mohou vybočit zejména vulgární, pejorativní či jiné podobné výrazy, které by samy o sobě znevažovaly kritizovanou osobu.*“ V této souvislosti podotkl, že zatímco u ústního projevu je třeba brát ohled na jeho bezprostřednost a možnou impulzivnost, zvýšenou toleranci není třeba projevovat ve vztahu k písemným podáním. Ač je tedy nutné k tíži disciplinárně obviněného přičíst skutečnost, že se jednalo o písemný projev, naopak v jeho prospěch hovoří skutečnost, že přezkoumávaný e-mail byl prost vulgárních či *apriori* pejorativních výrazů, které by samy o sobě znevažovaly konkrétní úřední osobu.
26. V návaznosti na výše uvedenou judikaturu správních a Ústavního soudu a zejména vyhodnocení jednotlivých kritérií přiměřenosti kritiky disciplinárně obviněného uvedené v posuzovaném e-mailu a zejména ve vztahu k předsedou ČÚZK označeným výroky dospěl stavovský soud k tomu, že tato **nepřekročila takovou míru intenzity, aby byla vyhodnocena jako závažné porušení čl. 2 odst. 1,**

čl. 5 odst. 1 ani čl. 5 odst. 1 a 2 PEŘ. Ostatně ani nebylo možné zjistit, jakou míru intenzity porušení dotčených ustanovení PEŘ shledává ve skutku disciplinárně obviněného předseda ČÚZK jako iniciátor disciplinárního řízení, když i přes výzvu předsedkyně stavovského soudu k tomuto nenavrhl, jaké by mělo být disciplinárně obviněnému uloženo disciplinární opatření případně s jakou výměrou. Byť je možné dotčené výroky obsažené v e-mailu vyhodnotit jako v rozporu se slušným chováním, tj. porušení zejména čl. 2 odst. 1 PEŘ, vzhledem k okolnostem případu (zejména uzavřenost fóra, kterému byla kritika sdělována, absence zřejmě vulgárních výrazů a dehonestace konkrétní úřední osoby) bylo předmětné porušení vyhodnoceno jako nikoliv závažné. Vzhledem k výše uvedenému tedy nebylo prokázáno, že by předmětné jednání disciplinárně obviněného bylo disciplinárním proviněním dle § 16q odst. 1 zákona o zeměměřictví.

27. Stavovský soud na tomto místě *obiter dictum* uvádí, že v případech, kdy dojde k obdobnému obsahu vyjádření např. na veřejném fóru nebo bude písemný projev obsahovat vulgární útoky na konkrétní osobu, může být v takových věcech jednání vyhodnoceno jako závažné porušení dotčených ustanovení PEŘ. V takovém případě by se tedy jednalo o disciplinární provinění.
28. Pro úplnost posouzení věci stavovský soud doplňuje, že jednání a chování požadované nebo naopak zakazované v čl. 5 odst. 2 je výslovně spjato s výkonem povolání autorizovaného zeměměřického inženýra. V rámci disciplinárního řízení nebylo najisto prokázáno, že disciplinárně obviněný spáchal skutek při výkonu svého povolání. Z pouhého podpisu a domény jeho e-mailové adresy není možné dojít k závěru, že se při sepsání a odeslání e-mailu zaštiťoval jeho pozicí ve XXX-ORGANIZACE. Disciplinárně obviněný v této věci vystupoval jako autorizovaný zeměměřický inženýr a jako člen České komory zeměměřičů pro svou odbornost ve vztahu ke stavbám pozemních komunikací, což jím bylo potvrzeno na jednání. Jeho nominace XXX do pracovní skupiny expertů pro vytvoření Digitální technické mapy ČR z roku 2019 nikdy nebyla využita.

Poučení:

Proti tomuto rozhodnutí může dle čl. 29 odst. 1 DSŘ podat disciplinární žalobce a disciplinárně obviněný prostřednictvím stavovského soudu k představenstvu České komory zeměměřičů odvolání, a to do 15 dnů ode dne doručení písemného vyhotovení rozhodnutí.

Datum písemného vyhotovení rozhodnutí:

V Praze dne 17. července 2024

Ing. Milena Ulčíková

předsedkyně stavovského soudu České
komory zeměměřičů

Obdrží:

- Ing. XXXXXXXXXXXXXXXXXXXXXXXX
- Dozorčí rada České komory zeměměřičů

Stejnopis obdrží na vědomí po nabytí právní moci:

- předseda Českého úřadu zeměměřického a katastrálního